

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P8_TA(2018)0095

A fehérjenövények termesztésének ösztönzésére irányuló európai stratégia

Az Európai Parlament 2018. április 17-i állásfoglalása a fehérjenövények termesztésének ösztönzésére irányuló európai stratégiáról – a fehérje- és hüvelyes növények termesztésének ösztönzése az európai mezőgazdasági ágazatban (2017/2116(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel „az EU-ban tapasztalható növényifehérje-hiányról: mi a megoldás erre a régóta fennálló problémára?” című, 2011. március 8-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2016. szeptember 14-i bizottsági javaslatra (COM(2016)0605), illetve annak azon módosítására, amelynek értelmében a Bizottság felkérést kapna, hogy 2018 végéig tegyen közzé egy „fehérjetervet”²,
- tekintettel a Mezőgazdasági Tanácsban 2017. június 12-én Németország és Magyarország által előterjesztett, majd 14 tagállam által aláírt, a szójáról szóló európai nyilatkozatra³,
- tekintettel az Európai Gazdasági Közösség és az Amerikai Egyesült Államok között a GATT keretében az olajos magvakról létrejött szándéknyilatkozat aláírásáról szóló, 1993. június 8-i 93/355/EGK tanácsi határozatra⁴,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott, „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című dokumentumra, és az abban szereplő 2., 12. és 15. fenntartható fejlesztési célokra,

¹ HL C 199. E, 2012.7.7., 58. o.

² Lásd a jelentést az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, valamint a 2012/2002/EK, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1305/2013/EU, az 1306/2013/EU, az 1307/2013/EU, az 1308/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU, a 283/2014/EU és a 652/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, továbbá az 541/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (A8-0211/2017).

³ A Tanács Főtitkársága (OR. en) 10055/17, Brüsszel, 2017. június 7.

⁴ HL L 147., 1993.6.18., 25. o.

- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 68. ülészakán hozott határozatra, amelynek értelmében a 2016-os évet hivatalosan a Hüvelyesek Nemzetközi Évének nyilvánította, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének égisze alatt¹,
 - tekintettel a Parlament B Tematikus Főosztálya megbízásából, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság kérésére készített, „A fehérjenövények környezeti szerepe az új KAP-ban” című tanulmányra²,
 - tekintettel az Európai Parlamentben tartott, „Európa fehérjenövényekkel való ellátásának javítása” című meghallgatásra,
 - tekintettel a Duna Szója Szövetség 2013. január 19-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság véleményére (A8-0121/2018),
- A. mivel az állattenyésztési ágazat által támasztott magas kereslet miatt az Európai Unió továbbra is jelentős hiányt szenved növényi fehérjékben, ezért harmadik országokból származó takarmányimportra szorul, és mivel ez a helyzet sajnálatos módon csak igen csekély mértékben javult annak ellenére, hogy az elmúlt több mint 15 évben rengeteg szándéknyilatkozat és kezdeményezés hangzott el e kérdéssel kapcsolatban, és hogy immár a bioüzemanyag-termelésből származó társtermékeket is felhasználnak a takarmánytermelésben; mivel az EU jelenlegi helyzete, amelyre a növényi fehérjék (főként szója) Dél-Amerikából származó importja nyomja rá a bélyegét, fenntarthatatlan, és azt mutatja, hogy energikusabban kell cselekednünk, különösen az említett import fenntarthatóságának fokozása érdekében;
- B. mivel alapvető fontosságú, hogy csökkentjük az Unió nagymértékű függőségét a főként takarmányozásra használt fehérjenövények behozatalától; mivel a szójatermesztő régiók környezeti hatásán túlmenően a jelenlegi helyzet jelentős kockázatokat hordoz különösen az uniós állattenyésztő ágazat számára, mivel a nemzetközi piacokon jelentősen megnőtt az árvolatilitás;
- C. mivel az Európai Parlament többször felszólalt a fehérjékkel és azzal kapcsolatban, hogy európai fehérjetervet kell bevezetni, de a kezdeményezéseit valójában nem követték olyan lépések, amelyek gyökeresen változtatni tudtak volna Európának a növényi fehérje-ellátás terén kialakult függőségén;
- D. mivel a BSE-válság (a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma) kitörését követően helyénvaló európai uniós tilalom³ lépett életbe a húsliszt takarmányokban való

¹ Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), „A Hüvelyesek Nemzetközi Éve”: Tápláló magok a fenntartható jövőért.

² IP/B/AGRI/IC/2012-067 (PE 495.856).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 999/2001/EK rendelete (2001. május 22.) egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 147., 2001.5.31., 1. o.).

felhasználását illetően, amely azonban a latin-amerikai eredetű szójabehozatal erőteljes növekedéséhez vezetett;

- E. mivel az Európai Unió teljes fehérjenövény-termesztése ennek következtében a szántóterületek csupán 3%-át foglalja el, és a növényi fehérjék több mint 75%-át importálja, főként Brazíliából, Argentínából és az Egyesült Államokból;
- F. mivel az uniós állattenyésztő ágazat rendkívül érzékeny az árvolatilitással és a verseny torzulásával szemben, és a megfizethető és jó minőségű növényi fehérjék behozatalától függ, ami valós kihívás elé állítja az európai gazdaságokat;
- G. mivel az európai fehérjenövények olajtartamú melléktermékeket állítanak elő, amelyek hozzájárulhatnak a körforgásos gazdasághoz, és értékesek lehetnek emberi fogyasztás céljára, megújuló energiaként vagy zöld vegyszerek gyártására; mivel a fehérjék és a melléktermékek európai társtermelése lehetővé teszi, hogy csökkenjen a géntechnológiával módosított fehérjék és az erdőirtást okozó bioüzemanyagok behozatala;
- H. mivel a takarmányozásban használt növényi fehérjével kapcsolatos problémát gyakran kizárólag a fehérjében gazdag anyagok szempontjából vizsgálták, összekapcsolva azt a fehérjehiánnyal és az állati takarmányok kiegészítésére szánt alapanyagokra irányuló kutatásokkal;
- I. mivel az európai növényifehérje-kérdés átfogóbb elemzésére van szükség egy hosszú távú stratégia kidolgozásának céljából, valamint annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mozgásterünk legyen az importált növényi eredetű fehérjéktől való függőségünk hatékonyabb csökkentését illetően; mivel ez a stratégia hozzájárulhat a fenntarthatóbb agrár-élelmiszeriparra és mezőgazdasági termelési rendszerre való átálláshoz;
- J. mivel a fehérje – csakúgy, mint az energia – a táplálkozásunk alapvető eleme, amely növényi vagy állati formában vihető be;
- K. mivel a növényi fehérjék az (emberi és állati) élelmezésbiztonsággal és élelmiszer-önrendelkezéssel, a környezetvédelemmel, a globális felmelegedéssel és a megújuló energiákkal kapcsolatos kihívások központi elemét képezik; mivel a fehérjék nélkülözhetetlenek az élethez, jelen vannak az ember és állatok által fogyasztott valamennyi élelmiszerben és takarmányban;
- L. mivel a fehérjében gazdag növények európai össztermelése 24,2 millió tonnáról 36,3 millió tonnára nőtt (+50 %) 1994 és 2014 között, ugyanakkor viszont a teljes fogyasztás 39,7 millió tonnáról 57,1 millió tonnára emelkedett (+44 %); mivel az Unió teljes fehérjedeficitje (20,8 millió tonna 2014-ben) tehát növekvőben van; mivel a növényi eredetű fehérjék világpiaca, amely szorosan összefügg a szója és a szójapogácsa piacával, az elmúlt 50 évben komoly növekedésen ment át, és ezen alapanyagok fogyasztása valamennyi tagországban jelentősen nőtt, tekintve, hogy a szójafogyasztás az 1960-as 2,42 millió tonnáról napjainkra közel 36 millió tonnára emelkedett; mivel az uniós állattenyésztő szektor nagyban függ a harmadik országokból, különösen Dél-Amerikából érkező szójabab- és szójapogácsa-behozattól; mivel a szója iránti uniós kereslet kielégítése majdnem 15 millió hektár földterületet vesz igénybe, amelyből 13 millió hektár Dél-Amerikában található;

- M. mivel a fehérjenövények termesztése jelentős hozzáadott értéket teremt a környezet számára, amelyet nem veszélyeztet a növényvédő szerek ezzel járó használata;
- N. mivel az elmúlt években Kína lett a világ legnagyobb szójaimportőre, és saját, nem átlátható stratégiát dolgozott ki ellátásának biztosítása céljából, amely mellőzi a hagyományos piaci mechanizmusokat, és a világ legnagyobb szójaszállítójával, azaz Brazíliával kötött termelési szerződéseken alapul annak révén, hogy a környezetet károsítva hatalmas helyi beruházásokat hajtott végre Brazíliában a termelés, valamint a feldolgozó (sajtoló) és a kikötői szállítási infrastruktúrák terén; mivel ez a kínai agráripari ágazatok nemzetközi térhódítására irányuló stratégia hatást gyakorolhat a szintén Brazília jelentős vevőjének számító EU jelenlegi szója- és olajosmagpiaci ellátására, és veszélyeztetheti az uniós piacok stabilitását;
- O. mivel a – különösen Észak- és Dél-Amerikából – behozott szója nagy része géntechnológiával módosított növényekből származik és az európai fogyasztók körében bizalmatlanság tapasztalható e technológiával szemben; mivel egyre nagyobb az érdeklődés a helyi GMO-mentes termékek iránt, és egyre nagyobb aggályok fogalmazódnak meg az import szénlábnnyomával kapcsolatban; mivel az EU-n belül sok szójababtermelő és -feldolgozó, takarmánytermelő, és az élelmiszeripar képviselői (hústermelők, tej- és tojástermelők és más szójabab-felhasználók), kereskedelmi lánc és más érintett intézmény támogatja az ellenőrzött származású, GMO-mentes szójabab fenntartható termelési rendszereit;
- P. mivel az EU élelmiszer-szükségletének biztosítása érdekében az európai mezőgazdaság – a KAP hatására – átalakult; mivel az európai mezőgazdaság intenzívebbé vált, a mezőgazdasági és alapanyag-piacok nyitottá váltak, ami fokozta az EU Észak- és Dél-Amerikából származó növényifehérje-importtól való függőségét; mivel a globalizáció a táplálkozási szokások és a mezőgazdasági termelés konvergenciáját eredményezte, aminek következtében jelentős mennyiségű inputanyagot – legyen szó akár nitrogéntartalmú műtrágyákról vagy az állatok takarmányozására használt fehérjében gazdag alapanyagokról – mozgatnak nagy távolságokra fehérje előállítás céljából, ami kihat a környezetre és az éghajlatra;
- Q. mivel a takarmánytermelési célú importra folytatott fehérjenövény- és különösen szójatermesztés sok nem európai régióban jelentős mértékben hozzájárul földhasználat megváltozásához és a globális erdőirtáshoz; mivel Európában a fehérjenövény-termesztés fokozása a mezőgazdasági nyersanyagokkal kapcsolatos, erdőirtástól mentes ellátási lánc támogatását célzó intézkedések jelentős kiegészítését jelentheti; mivel az erdőirtás és erdőpusztulás globális kihívásának kezelése egyre fontosabbá vált a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend és az éghajlatváltozásról szóló párizsi megállapodás fényében;
- R. mivel a növények termesztéséhez és a növényi fehérjék előállításához szükséges nitrogént ma elsősorban szintetikus műtrágyák biztosítják, amelyek gyártása költséges és energiaintenzív, komoly víz- és levegőszennyezést okoz, és nagy ökológiai lábnyommal rendelkezik, mivel jelentős mennyiségű fosszilis tüzelőanyagot használnak fel a termelési folyamat során; mivel ez nem járul hozzá a körforgásos gazdaság céljához és ahhoz, hogy hatékonyabban használjuk fel erőforrásainkat és a hulladékáramokat; mivel ezért az előállítási szakasztól a fogyasztásig terjedően át kell gondolni a fehérjekérdést a termelési és környezeti teljesítmény szempontjából, méghozzá egy jobban záródó nitrogénkörforgás biztosítása révén, ideértve a szerves

nitrogénműtrágyák, például az állati trágyához hasonló hulladékáramokból származó újrahasznosított tápanyagok használatát és fejlesztését;

- S. mivel az EU növényi fehérjék behozatalától való függőségének csökkentése érdekében nem csupán a kérődzők és egyéb állatfajok szükségleteit kielégítő, magasabb fehérjetartalmú növénykultúrákra kell összpontosítani, hanem minden más növényre (többek között takarmánytermő és füves területekre) is, amelyek csekély fehérjetartalmuk ellenére jelentős területen termeszthetők az Unióban mindenütt; mivel számos előnye van a kérődzők legeltetésének, többek között csökkennek a mezőgazdasági termeléshez felhasznált alapanyagok költségei;
- T. mivel a növényifehérje-termelés növeléséhez elengedhetetlen a fehérjenövények termesztésének nyereségessé tétele, és a fehérjeellátásra vonatkozó hatékony és ambiciózus stratégiai terv végrehajtására van szükség az európai mezőgazdaság fenntartható fejlődésének biztosításához; mivel egy ilyen tervhez az Unió több szakpolitikáját is mozgósítani kell, elsősorban a KAP-ot;
- U. mivel az Európai Unió az elmúlt évtizedekben három fő eszközt használt az európai fehérjetermesztés függetlenségének elérése érdekében, nevezetesen a fehérjenövények és olajos magvak termesztéséhez kapcsolódó önkéntes támogatásokat, a bioüzemanyagokra vonatkozó európai szakpolitikai intézkedéseket, valamint a közös agrárpolitika (KAP) legutóbbi reformja során bevezetett, a közvetlen kifizetésekre vonatkozó 30 %-os követelményt a „kizöldítési intézkedések” tekintetében, többek között azt kötelezettséget, amelynek értelmében a szántó föld 5%-át ökológiai jelentőségű területnek kell nyilvánítani, valamint lehetővé kell tenni a nitrogénmegkötő növények és a köztes kultúrák termesztését;
- V. mivel jelentősen megélnékült a gazdálkodók érdeklődése a nitrogénmegkötő fehérjenövények iránt, amiért ezek termesztésével könnyebben eleget tudnak tenni az ökológizálás keretében támasztott követelményeknek, és mivel ez arra ösztönzi a nemesítőket, hogy újrakezdjék vagy élénkítsék az ezekhez a növényekhez kapcsolódó tevékenységeiket;
- W. mivel a 2000–2013-as időszakban a KAP által bevezetett intézkedések önmagukban nem voltak képesek az európai fehérjenövény-termesztés visszaesésének vagy stagnálásának megfordítására, de mivel 2013-tól kezdődően e támogatások kombinálása a kizöldítési intézkedéssel – amely lehetővé tette a fehérjenövények ökológiai jelentőségű területeken történő termesztését – azt eredményezte, hogy az EU-ban jelentősen nőtt a fehérjenövények termesztése;
- X. mivel a KAP-pal kapcsolatban a Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2013-ban elért politikai megállapodás kilátásba helyezi a nitrogént megkötő növények termesztését az ökológiai jelentőségű területeken;
- Y. mivel kutatások szerint a takarmánygyártók gyakran a szükségesnél több fehérjét adnak a takarmányhoz, és mivel a célállatok számára szükséges fehérjetartalom pontosabb meghatározásával hatékonyságnövekedés lenne elérhető;
- Z. mivel az EU-ban termesztett fehérjenövények aránya rendkívül alacsony, a növényi fehérjékkel kapcsolatos kutatási programok száma, valamint a képzési, az innovációs és a gyakorlati tapasztalatok elsajátításának lehetősége is csökkenőben van; mivel fokozni

kell az innováció hatékonyságát és a fehérjékre irányuló kutatási politikát, de mivel ez csak akkor lehet sikeres, ha közép- és hosszú távú politikai kötelezettségvállalások támasztják alá; mivel a fehérjékre irányuló kutatási politikának ki kell terjednie a helyi igényekre szabott, saját természetű hüvelyesekre is;

- AA. mivel a növénynevelési tevékenységek támogatása fontos szerepet kap az új fehérjenövény-fajták kifejlesztésében, amelyek hozzájárulhatnak az EU fehérjetermelésének növekedéséhez; mivel a hatékony növénynevelési tevékenységek egy megfelelően finanszírozott hosszú távú kutatáspolitikát és megfelelő, az innovációt ösztönző szabályozási környezetet követelnek meg;
- AB. mivel a Bizottság már számos ezzel foglalkozó projektet finanszírozott, és finanszíroz most is, köztük a „SFS-44-2016: Közös növénynevelési program az EU és Kína fehérjebehozataltól való függőségének csökkentése érdekében” elnevezésű projektet; mivel biztosítani kell az ilyen projektek eredményeinek megfelelő kommunikálását, terjesztését és hasznosítását, hogy az ezen a területen a jövőben meghozandó politikai döntések tudományos eredményeken alapuljanak;
- AC. mivel a szója költsége reálértéken majdnem megkétszereződött 2007 óta;
1. úgy véli, ideje kialakítani egy átfogó európai stratégiai tervet a növényi eredetű fehérjék előállítására és a fehérjékkel való ellátás biztosítása érdekében, amely az Unió egészében megtalálható valamennyi növénykultúra fenntartható fejlődésén alapszik; úgy véli továbbá, hogy ennek érdekében jelentős változtatásokat kell eszközölni termelési rendszereink terén, szem előtt tartva a mezőgazdasági termelők megélhetési követelményeit, valamint a körforgásos gazdaság és a fenntartható mezőgazdasági termelés követelményeit, amelyek például az agroökológia és egyéb környezetbarát gyakorlatok elvein alapulnak, ideértve a kérődzők takarmányozását alacsony nyersanyag-ráfordítással biztosító stratégiákat, amelyek az állandó legelőkön és a szántóföldeken kialakított ideiglenes gyepterületeken alapulnak;
 2. felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen azonnali intézkedéseket annak érdekében, hogy elkerülje a fehérjenövények jelenlegi termelési szintjének bármilyen csökkentését, figyelembe véve a nitrogénmegkötő növények hagyományos termesztéséből eredő környezeti előnyöket az ökológiai jelentőségű területeken;
 3. megállapítja, hogy a fehérjenövények kedvező hatást gyakorolhatnak a környezetre azzal, hogy képesek megkötni a légkörben lévő nitrogént; hozzáfűzi továbbá, hogy a kedvező hatások közé tartozik a fosszilizűelőanyag-alapú műtrágya használatának csökkentése, a talaj minőségének és termékenységének javítása, a vetésforgó révén a betegségek szintjének csökkentése a folyamatos monotermesztéshez képest, valamint a biológiai sokféleség védelme és erősítése is; hangsúlyozza továbbá, hogy e növények biológiai nitrogénmegkötése hozzájárulhat az alapanyagköltségek és a műtrágyák túlzott használatához kapcsolódó lehetséges negatív környezeti hatások csökkentéséhez;
 4. kéri egy olyan európai platform kialakítását, amely a szántóföldi növények piaca európai megfigyelőközpontjának támogatásával lehetővé teszi a következőket: az európai fehérjetermelő területek növénykategóriánkénti és elhelyezkedés szerinti azonosítását, az összes mezőgazdasági termelő számára elérhető technikai referenciák kidolgozását, a rendelkezésre álló európai fehérjetermelési kapacitások összegzését a

forgalomba hozataluk elősegítése érdekében, valamint a fehérjékkel kapcsolatos állami és magánkutatások áttekintését;

5. véleménye szerint valamennyi növényi fehérjeforrást a figyelem középpontjába kell állítani (azaz az élelmezési és takarmányozási célú kultúrnövényeket egyaránt), valamint szabályokkal kell támogatni az új növényi alapú fehérjék kifejlesztését és forgalmazását; úgy véli továbbá, hogy több kutatást kell végezni az alternatív fehérjeforrásokra vonatkozóan;
6. elismeri, hogy a dél-amerikai szójatermelés a földhasználat megváltozásának egyik fő oka és számos ökológiai probléma előidézője, ilyen például a felszín alatti vizek növényvédőszer-szennyezettsége, a talajerózió, a vízforrások kimerülése és az erdők pusztulása, ezek ugyanis rendkívül súlyos veszteségeket okoznak a biológiai sokszínűség tekintetében; tisztában van azzal, hogy a szójatermelés a termelő országokban negatív társadalmi és egészségügyi következményekkel jár, amit tovább súlyosbít a földbirtoklási jogok gyengesége, a nagyarányú (rabló jellegű) földszerzés, a földekről való erőszakos elűzés és sok más emberi jogi visszaélés;
7. emlékeztet arra, hogy a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma okozta, 1990-es évekbeli válság, valamint a 999/2001/EK rendelet szerinti, a feldolgozott, állati fehérjék takarmányban történő felhasználására vonatkozó tilalom növelte a növényi eredetű fehérjék iránti európai keresletet; megjegyzi, hogy az európai haltenyésztési ágazatban alternatív európai fehérjeforrásokat, például hallisztet, használnak;

A terv különféle célkitűzései

8. úgy véli, hogy a tervnek maximalizálnia kell a fenntartható biomassza-termelést a megfelelő mezőgazdasági földterületen állandó növénytakaró kialakításával, amelynek egy része fehérjetermelésre szánható;
9. úgy véli, hogy különös figyelmet kell szentelni a hüvelyes takarmánynövények vagy olajos magvak termesztésére, e növénycsoport ugyanis különböző mezőgazdasági, gazdasági és környezeti előnyöket kínál, amelyek között a legfontosabb, hogy szimbiotikus rendszerének köszönhetően megköti a levegőben található nitrogént, ezért kevesebb nitrogéntartalmú szintetikus műtrágyát és csak minimális növényvédőszer igényel; hangsúlyozza, hogy a hüvelyes növények a nitrogén megkötésével kedvező talajszerkezetet biztosítanak a következő kultúra számára, ami 10–20% közötti többlethozamot eredményezhet; rámutat, hogy a vetéscserélő kedvez a talajminőségnek, csökkenti a fertőzések szintjét és hozzájárul a biológiai sokszínűség fenntartásához;
10. rámutat arra is, hogy a hüvelyes növényeket is magukban foglaló vetéscserélő rendszerekben a kártevők és kórokozók reprodukciós ciklusai megszakadnak, ezáltal csökkentve a növényi betegségek előfordulási gyakoriságát és a növényvédő szerek alkalmazásának szükségességét; megjegyzi, hogy ennek további előnye, hogy az éves monokultúrák megszakításán keresztül növekszik a biológiai sokféleség;
11. javasolja a szója EU-ban történő termesztésének támogatását különösen a közös agrárpolitika keretében, ezáltal jövedelmezővé és versenyképessé téve a szójatermesztést, hiszen az új fajták új, friss lehetőségeket kínálnak egyes régiókban, amelyek körülményeihez az adott növénykultúra alkalmazkodni képes, ugyanakkor hozzáfűzi, hogy a szójának nem szabad háttérbe szorítania más magvas

fehérjenővények (csillagfürt, lóbab, borsó, csicseriborsó, mogoró, disznóbab stb.) termesztését; úgy véli, hogy e rendkívüli változatosság lehetővé teszi azt, hogy a helyi éghajlati viszonyok függvényében Európa valamennyi régiójában a lehető legtöbb fehérjét lehessen előállítani;

12. kéri, hogy szenteljene nagyobb figyelmet a gyepkultúrák és a lóhere kezelésének, amelyek az érintett területek nagysága révén jelentős mértékben hozzájárulnak a takarmányozás támasztotta fehérjeigény kielégítéséhez (csak kérődzők számára); megjegyzi, hogy a hüvelyes növények, például a lóhere, jól fejlődnek a gyepterületeken;
13. ajánlja a fehérjenővények, például a szója, a lóbab és borsó, valamint az olyan növények, mint a lucerna, a lóhere, a baltacim és más egyéb hüvelyesek termesztésének visszaállítását a nagyobb növénytermesztési rendszerekbe és takarmányozási rendszerekbe;
14. szükségesnek tartja egyrészt a helyi és regionális szintű fehérjetermelési és -feldolgozási láncok kialakítását, csoportokba tömörítve a gazdákat és szoros kapcsolatot teremtve a gabonatermesztők és az állattenyésztők között (ellátási és kereskedelmi szerződések révén és a környezetbarát fehérjét hasznosító decentralizált kis- és közepes méretű bioüzemekre/finomítókra támaszkodva), másrészt a megfelelő hüvelyes fajtákra, vetésforgókra és talajokra vonatkozó ismeretek cseréjét; hasznosnak tartja ennek érdekében a fehérjealapú élelmiszer- és takarmánytermelés közvetlen ellátási láncába belépő üzleti szereplők kockázatvállalásának támogatását a KAP keretében; kiemeli a termesztezők és az állattenyésztők közötti közvetlen szerződések fontosságát;
15. véleménye szerint az európai fogyasztók részéről a GMO-mentes termékek iránt támasztott, egyre nagyobb kereslet kielégítése érdekében elő kell mozdítani a jó minőségű, változatos, növényi fehérjék előállításának támogatását, biztosítva azok nyomkövethetőségét és címkézését (feltüntetve mind az előállítási hely megnevezését, mind pedig az előállítás során alkalmazott módszereket);
16. úgy véli, hogy a kérődzőket és többgyomrúakat tenyésztő gazdaságok takarmányozási önellátását az egyes gazdaságok szintjén és regionális szinten egyaránt támogatni kell, többek között a takarmányok egyazon gazdaságban történő előállításának előmozdítása révén;
17. úgy véli, hogy minimálisra kellene csökkenteni a betakarítás során keletkező veszteségeket, valamint a betakarítási, tárolási és feldolgozási rendszerek (szárítás, bálázás stb.) javításával fokozni kellene a tápértéket;
18. úgy véli, hogy a növényifehérje-előállítás előmozdítása érdekében fokozni kell e növényfajták jövedelmezőségét és megfelelő gyakorlati módszereket kell kidolgozni – mint amilyen például a (legalább hároméves) vetésforgó vagy a hüvelyes növényekkel történő felülvetés –, és hogy a fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari rendszerre történő átállás érdekében növelni kell a fajták és kultúrák mag- (lóhere/repce, tritikálé/borsó stb.) és takarmányágazatbeli (fűfélék, hüvelyesek, kétszeres stb.) kombinációit, az EU-n belül és kívül egyaránt támogatva az áttérést a nyersanyagigényes növényi monokultúrákról egy diverzifikált agroökológiai rendszerre;
19. felhív kutatási munkálatok megkezdésére a következő területeken: alkalmazhatóság vetésforgókban és vegyes növénytermesztésben; a mezőgazdasági termelőknek az

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban rugalmasságot biztosító új fajtaváltozatok és fajták kiválasztása; stressztűrő képesség; kultúrák keverése; a termés hozam fokozása; a takarmány (csíráztatott magvak, repcemag stb.) proteintartalma és emészthetősége; a növények betegségekkel szembeni ellenálló képességének fokozása; a kártékony növények csírázásbiológiája a gyomirtás szempontjából; takarmánykonverzió; és biostimulánsok; hangsúlyozza, hogy a gazdák számára átfogó eszköztárat kell biztosítani, amely irányítási gyakorlatokat, technikákat és növényvédő termékeket tartalmaz a kártevők, valamint a növénytermesztés hozamát és növekedését gátló egyéb tényezők leküzdése érdekében;

20. felhív e növénykultúrák technikai teljesítményét fokozó jelentős beruházásokra, a fehérjenövény-kultúrák vonzerejének növelésére (ezek ugyanis alulmaradhatnak a más növényekkel elérhető árakkal való összehasonlításban), a hozamok növelése érdekében a rendelkezésre álló fajták számának gyarapítására, a fehérjenövény-termesztést korlátozó, sürgető agronómiai kérdések megoldására valamint az elegendő – az ágazatok és elosztási láncok felépítéséhez nélkülözhetetlen – mennyiségek garantálására; hangsúlyozza, hogy emellett az európai éghajlathoz jobban alkalmazkodó fehérjenövényeket is ki kell fejleszteni, és a kutatás megerősítése érdekében biztonságot kell szavatolni a befektetések számára;
21. javasolja a precíziós mezőgazdaság még szélesebb körű alkalmazását (különösen a digitalizálás révén) annak érdekében, hogy a lehető legpontosabban lehessen beállítani a növények tápanyagbevitelét és a takarmányadagolást, a pazarlás és bizonyos szennyezések csökkentése céljából; javasolja továbbá a precíziós mezőgazdaság gyakoribb alkalmazását a gépi gyomirtás területén;
22. támogatja új ismeretek megszerzését, a tudástranszfert, az alap- és továbbképzést, valamint az emberi élelmiszerekkel és takarmányokkal kapcsolatos innováció és az alkalmazott kutatás valamennyi formájának támogatását;
23. felszólít az innováció és az alkalmazott kutatások minden formájának támogatására, a tapasztalatok és a tudás kölcsönös megosztása révén és különösen az innovatív megoldásokkal rendelkező helyi szereplőkre építve;
24. fenntarthatósági kritériumok bevezetését kéri a takarmánybehozatalra annak érdekében, hogy biztosítsák a harmadik országokban a fehérjenövények fenntartható termesztését, amelyeknek nincsenek negatív környezeti és társadalmi hatásai;
25. aláhúzza, hogy a helyes táplálkozásra való nevelés jelentős szerepet játszhat az élelmiszer-kereslet alakításában; hangsúlyozza az uniós vagy a tagállami szinten elfogadott táplálkozási irányelvek fontosságát, amelyek az egészséges táplálkozást hivatottak elősegíteni, valamint az élelmiszer-előállítással kapcsolatos környezeti aggodalmakra is kitérnek;
26. úgy véli, hogy a magvas fehérjenövények és fehérjetartalmú takarmányok fenntartható termelésének előmozdítása érdekében feltétlenül meg kell erősíteni a mezőgazdasági termelők részére biztosított technikai segítségnyújtást és tanácsadást;

A terv eszközei

27. úgy véli, hogy a terv szükségessé teszi több uniós szakpolitika mobilizálását és összhangba hozását: KAP; kutatópolitika; környezetvédelem és éghajlat-politika; energiapolitika; szomszédságpolitika és kereskedelmi politika;
28. fontosnak tartja, hogy a KAP támogassa a fehérjenövény-kultúrákat különböző intézkedések, például az önkéntes függő kifizetések révén – amelyek nem korlátozódhatnak a nehézségekkel küzdő kultúrákra és régiókra, hanem nagyobb mozgástérrel kell rendelkezniük –, valamint az ökológizáláshoz kapcsolódó kifizetések révén, továbbá a második pillér segítségével, például a biogazdálkodásra és a más típusú gazdálkodásra, a beruházásokra, a minőségre, a tanácsadásra és a képzésre irányuló agro-környezetvédelmi intézkedések révén, nem feledkezve meg az európai innovációs partnerség keretében megvalósuló innovációról; hangsúlyozza, hogy a termeléssel összekapcsolt önkéntes kifizetések bevezetése fellendítette a fehérjenövények termesztését néhány tagállamban;
29. úgy véli, hogy a peszticidek ökológiai jelentőségű területen való használatának közelmúltban történő betiltásából hasznos tanulságokat lehet levonni, hiszen ezek 2016-ban az ökológiai jelentőségű területek 15%-át (nyolc millió hektárt) fedték le, és e területek majdnem 40%-a nitrogénmegkötő vagy köztes növénykultúra; úgy véli, hogy az összes használható mezőgazdasági területnek a növényifehérje-ellátás függetlenítésére irányuló tervben előirányzott általános bevonása keretében mind az integrált védelmet alkalmazó hagyományos mezőgazdaságban, mind az ökológiai gazdálkodásban az ökológiai jelentőségű területeket is be lehet vonni a fehérjetermesztésbe – integrált növényvédelem mellett, figyelembe véve, hogy az e növényeket ökológiai jelentőségű területen hagyományos mezőgazdasági módszerekkel termesztő gazdák nem mindig képesek hatékonyan reagálni a növényeket megtámadó betegségekre, mivel az uniós szójabehozatal kiváltása érdekében mintegy 17 millió hektáron kellene szóját termesztetni az EU-ban; úgy véli, hogy az ökológiai jelentőségű területekre egyébként elengedhetetlenül szükség van a veszélyben lévő biológiai sokféleség megerősítéséhez és az élelmezésbiztonságunkhoz, hiszen ez a biológiai sokféleség – különösen a beporzás javítása révén – 20%-kal is növelheti a szomszédos növényi kultúrák hozamát, ami a fehérjenövényeket is érintheti.
30. javasolja az állandó gyepterületek fenntartására vonatkozó ökológiai átállás módjának oly módon történő kiigazítását, hogy egyes régiókban jobban figyelembe lehessen venni a több mint 5 éve fennálló ideiglenes gyepterületeken önmagában vagy fűfélékkel keverve lévő lucerna sajátosságát, mivel ezen időkorlát következtében a jogszabályban meghatározott állandó gyepterület kategóriájába kerülnek át, amelyek esetében a jogszabály ezen 5 éves időtartam után korlátozza a visszaállítást, holott újbóli beültetésük sok fehérjetartalmú takarmány termesztését és az érintett gazdaságok jobb fehérje-önellátásának biztosítását tenné lehetővé;
31. üdvözli, hogy a közös agrárpolitika salátajogszabály keretében történő felülvizsgálatának összefüggésében az Európai Parlament elérte a nitrogénmegkötő növények konverziós együtthatójának 0,7-ről 1-re történő átértékelését, cserébe a növényvédő szerek ökológiai jelentőségű területeken való használatának tilalmáért;
32. véleménye szerint az európai fehérjestratégiának figyelembe kell vennie a megújulóenergia-irányelv átdolgozását, a fehérjék kettős felhasználását, valamint melléktermékeik, hulladékaik és maradványaik szerepét a körforgásos gazdaságban, továbbá támogatja a vetésforgót, a növénykultúrák diverzifikálását és a parlagon heverő

területeknek a közös agrárpolitika keretében előírt kizöldítési intézkedésekkel összhangban álló felhasználását;

33. fontosnak tartja, hogy a jövőbeli KAP figyelembe vegye a fehérjenövények termesztésének támogatására irányuló kiegészítő javaslatokat, például a hüvelyesek termesztését is magába foglaló hároméves vetésforgó alkalmazását a szántóföldi területeken; e tekintetben kiemeli, hogy azokban a tagállamokban, hogy esős időjáráshoz kapcsolódó betegségek vannak jelen, hosszabb vetésforgóra lehet szükség; ugyancsak rendkívül fontosnak tartja továbbá az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtott támogatásnál rugalmasabb ökoszisztéma-alapú kifizetést (elismerve a hüvelyes növények és az olajos magvak előnyeit a biodiverzitás, többek között a beporzók táplálása szempontjából), az innovációba kezdők kockázatait fedező eszközök létrehozását, továbbá egy fehérjével kapcsolatos alprioritás bevezetését a vidékfejlesztési politika területén;
34. ragaszkodik új eszközök létrehozásához a növényi fehérje, különösen a szója kínálat növelésének támogatására és a méltányos végrehajtására valamennyi tagállamban;
35. úgy véli, hogy a fehérjenövényekkel kapcsolatos stratégia terén jelenleg folyó kutatás szétaprózódott és nem célirányos; kéri a kutatási és fejlesztési erőfeszítések, és különösen az állami kutatás fokozását még kevésbé elterjedt – a magánbefektetőket egyáltalán nem vagy csak kis mértékben érdeklő –, de emberi fogyasztásra és takarmányozásra alkalmas fehérjenövény-kultúrák, valamint alternatív fehérjeforrások, például rovarok és algák tekintetében; nagyobb mértékű együttműködést szorgalmaz az állami és magántulajdonban lévő kutatóintézetek között; hangsúlyozza, hogy a nagyobb mértékű és versenyképesebb fehérjetermelés elérése érdekében olyan szabályozási keretre van szükség, amely támogatja a kutatási és innovációs programokat;
36. azt ajánlja, hogy fektessenek be többet az ipari és mezőgazdasági kutatási projektekbe, amelyek az emberi fogyasztásra szánt funkcionális fehérjék minőségének és sokféleségének javítására helyezik a hangsúlyt;
37. úgy véli, hogy gondoskodni kell szójaellátásunk önállóságáról, szorosabban együttműködve a szomszédos országokkal, és diverzifikálni kell az EU-n kívül előállított fehérjék behozatali forrásait, kiváltképpen az EU szomszédságában fekvő olyan származási országok bevonásával, amelyek Európához szeretnének tartozni, és ahonnan a megtermelt szóját a Dunán könnyen be lehet juttatni az Unióba; kéri, hogy az ilyen behozatalok ugyanazoknak a szociális és környezetvédelmi normáknak feleljenek meg, mint az Európán belüli termékek, és elismeri, hogy a fogyasztói igények kielégítése érdekében a GMO-mentes szójatermesztés üdvözlendő megoldás;
38. elismeri, hogy a mai mezőgazdasági gyakorlatok szója nélkül elképzelhetetlenek, hogy e rendkívül fontos növény termesztése a közelmúltban csaknem teljesen megszűnt az EU-ban, és hogy a szójatermesztés az 1960-s 17 millió tonnás éves szintről 2015-re 319 millió tonnára emelkedett;
39. felhív a KAP második pillérének módosítására annak érdekében, hogy jobban elismerjék és díjazzák azt, hogy ezek a növények hozzájárulnak a beporzók táplálásához az évszak kritikus időszakaiban (tavasszal korán virágzó növények), és hogy fontos szerepet játszanak a beporzók kihalása ellen vívott küzdelemben;

40. támogatja az átlátható termékcímkézési rendszerek bevezetését, amelyek tanúsított termelési szabványokon, például a „Donau Soja” és az „Europe Soya” címke előírásain alapulnak;
41. úgy véli, hogy bár az 1992-es Blair House megállapodások még hatályban vannak, de elavultak, és nem akadályozhatják az európai fehérjenövény-kultúrák fenntartható fejlődését;

o

o o

42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.